

Si us plau, l'Administració (IV): Organització institucional i territorial

Ismael Peña-López, *Sociedad Red*, 20/06/2024

L'Administració s'estén en els tres eixos de l'espai: amplada, llargària i alçada. En amplada, dins de cada Administració, configurant-se diverses unitats i parcel·les en base a competències exclusives i excloents: si una unitat fa una cosa, cap altra no pot fer-la. En llargària perquè, sovint, cal trobar maneres per arribar més lluny o, sobretot, arribar-hi de maneres alternatives: són les empreses públiques, fundacions o consorcis, per esmentar només un grapat de formes jurídiques. En alçada, perquè l'Administració té diversos nivells, ja sigui per poder-se apropar al ciutadà, ja sigui per agafar perspectiva o mancomunar esforços. Tot plegat suma al voltant de 3.000 entitats.

Sense entrar en el seu origen i necessitat –la majoria útils i justificables–, la creixent complexitat de la política pública i de l'entorn han fet que, totes plegades, sumin prou solapaments i al mateix temps hi hagi prou punts cecs com per replantejar el seu inventari i, sobretot, les relacions que hi ha (o no hi ha) entre elles. Insistim en la qüestió que, més que promoure la racionalització i l'estalvi (sempre benvinguts i necessaris), el que comença a ser greu no és tant el cost com el cost d'oportunitat: tot allò que es deixa de fer perquè no hi ha una estratègia coordinada, alineada, consistent; perquè no se sumen forces enlloc de competir; perquè no es complementen els projectes enlloc de fer-los a pedaços; perquè no es parla en el mateix codi.

Comencem per baix. Els ajuntaments, la majoria d'ajuntaments, no donen per més. La llei cada cop els obliga a prestar més serveis, la ciutadania cada cop els demana donar més solucions, i els mitjans que tenen –finançament però sobretot professionals– o es mantenen o, sovint, decreixen. Mentre els recursos no creixin (i fins i tot en l'improbable cas que acabin creixent a curt o mitjà termini), repensar com les Administracions es reparteixen la feina esdevé imperatiu.

L'evidència empírica no és concloent sobre reduir el nombre d'ajuntaments. De fet, la recerca més aviat troba que les millores en eficiència no estan clares mentre que sí que empitjoren la representativitat i la qualitat democràtica. Es pot actuar, però, directament sobre la gestió. Hi ha serveis que poden mancomunar-se o encarregar-se als consells comarcals. Algunes infraestructures poden fins i tot ser proveïdes a nivell superior. Això, però, té difícil solució des de la base: cal un lideratge de país per aterrar-ho i, respectant la sobirania dels diversos ens, fer propostes metodològiques i inversions concretes per a fer-ho possible. La llei ho permet. Les vegueries –malgrat les patacades de l'Estatut amb el Tribunal Constitucional– tenen molt de recorregut. Si es vol.

Dispositius de coordinació, infraestructures comunes i plataformes de suport ajudarien a corregir, també, les enormes i escandaloses desigualtats que hi ha ara al territori català en matèria de provisió de serveis i impuls de polítiques públiques. I, al mateix temps, servir de passarel·les transversals no només al món local sinó al màxim nivell de l'Administració, vertebrant tot l'ecosistema d'Administracions de Catalunya a l'ample, llarg i alt del país. Un ciutadà, una estratègia, un esforç col·lectiu, diverses maneres de dur-la a terme i recollir-ne els resultats.

Sèrie d'articles en sis parts:

[**Si us plau, l'Administració \(I\): Governança i pacte nacional**](#) (10/06/2024)

[**Si us plau, l'Administració \(II\): Organitzar el talent**](#) (13/06/2024)

[**Si us plau, l'Administració \(III\): Dades, digitalització, serveis**](#) (17/06/2024)

[**Si us plau, l'Administració \(IV\): Organització institucional i territorial**](#) (20/06/2024)

[**Si us plau, l'Administració \(V\): Missió i qualitat en la gestió**](#) (24/06/2024)

[**Si us plau, l'Administració \(VI\): Qualitat democràtica**](#) (27/06/2024)